

Posudek na diplomovou práci:
Studenta oboru Sociální ekologie FHS

Daniela Bartoše

***„Šamanské disko“ – Od yidaki k didjeridoo:
Případová studie invence tradice australského hudebního nástroje***

Diplomová práce Daniela Bartoše „Šamanské disko“ – *Od yidaki k didjeridoo: Případová studie invence tradice australského hudebního nástroje* se zabývá velmi komplexním problémem osudu australského domorodého nástroje yidaki, který se stal jedním ze symbolů australské domorodé kultury a identity obecně a hlavně předmětem postmoderního kultu, jenž obletěl svět. Autor záměrně vynechává tradiční roli yidaki, co by domorodého ceremoniálního pohřebního nástroje a přenechává ji citovaným tradičním etnografům, aby se plně věnoval jeho boomu na poli word-music a New Age spirituality, nám obecně známým pod populárním názvem *didjeridoo*. Práce je členěna do šesti kapitol a má 116 stran.

Autora projektu – Daniela Bartoše jsem poznal coby nápady sršícího studenta, který ač sám se přímo nepokládal za antropologa, absolvoval terénní výzkum mezi Yolngu v Arnhemské zemi, kam jej dovedl hlavně magnetismus jeho zájmu o hru na tento nástroj. Ačkoliv jeho znalosti terénu a postmoderního kultu didjeridoo především, byly značné, nikdo si z jejím přetavením v diplomovou práci nevěděl dvakrát rady a bylo nejprve nutné najít nějakou koncepci. Po prvních konzultacích jsme se shodli na tom, že to co Daniela vlastně do arnhemské buše přivedlo a hlavně k čemu má velmi rozsáhlý terénní materiál, není ani tak kultura dnešních Yolngu, jako spíše klasický příklad *invention of tradition*, kdy se z domorodého nástroje yidaki stává symbol celé Yolngu kultury a australské domorodé kultury jako takové, kdy se z yidaki stává hit spirituálně orientovaných New Age sebehledačů – didjeridoo. Synkrezního momentu, kdy údajným návratem ke starým formám vznikají významy zcela

nové. Prošli jsme jeho rozsáhlý materiál terénních deníků, nahrávek, fotografií, článků a korespondence a zjistili, že Danovi se podařilo dát dohromady podstatnou část sítě, v níž se celý příběh, sahající od Arnhemské země, přes australská obchodní centra až po spotřebitele v Západní Evropě, odehrává: - Podařilo se mu dostat ke zcela klíčovému guru hry a výroby *dijeridoo* mezi domorodci v Arnhemské zemi, zmapovat percepci New Age kultu jejich sousedy i dalšími domorodými Australany, poté australskou většinovou společností, studoval život jeho mediálních obrazů a komerčních sítí a sám je nakonec aktivním hráčem na tento nástroj. Zatímco s materiálem z Arnhemské země jsme byli spokojeni dohodli jsme se, že jej Daniel ještě doplní o další výzkum mezi komunitou hráčů na nástroj v Západní Evropě.

Daniel Bartoš odvedl i tento díl práce s velkým nadšením a podobně entuziasticky se také vrhl do studia literatury k *invenci a reinvenci tradic*, se kterou se podrobně seznámil a hlavně ji dovede neotřele a někdy i směle používat pro vysvětlení zkoumaných fenoménů. Výsledkem je práce, která je velmi přínosnou studií týkající se nejen fenoménu *didjeridoo* samotného, ale hlavně fenoménu postmoderních „návratů ke kořenům“. Práce ukazující globalizovaný svět v nečekaných rozporech i souvislostech.

Přes všechna tato pozitiva bych chtěl nicméně výslednému textu vytknout následující momenty:

- Když mluví (na str. 32) o vztahu politiky a estetiky měl by spíše než mě citovat W.Benjamina a J.Ranciére.
- Grafická úprava práce je poněkud nepřehledná; jednořádkové mezery mezi odstavci jsou velmi matoucí.
- Názvy podkapitol by měly být výstižnější a lépe vést čtenáře na cestě po lince smyslu práce. Název je příjemně provokující, ale mohl by taktéž říkat ještě více.
- Největším problémem celého textu je hlavně v jeho závěrečné části, jeho určitá těžká srozumitelnost. Sám znám probíraný

materiál i literaturu velmi dobře, ale mnohdy jsem se musil spíše domýšlet, co chce autor vlastně říct. Mezi mnohými větami i celými odstavci jakoby zde chyběly oslí můstky logicky jdoucí od A1 k A2 a odsud k B, C, D atd. To se zvláště pak týká mnohých citátů z literatury, které jsou sice ukázkovými záblesky ve tmě, ale celkově zůstávají mnohdy neukotveny.

- Na to pak navazuje problém samotného závěru práce, kdy nezasvěcenému čtenáři nebude možná vždy úplně přesně jasné, na co autor vlastně přišel.

Přes tyto nedostatky jsem s prací Daniela Bartoše velmi spokojen. Kromě toho, že ukazuje postmoderní fenomén didjeridoo ve světle nových souvislostí, přináší (ač k tomu autor mnohdy dospívá stylisticky velmi klopotně) i nové souvislosti k pohledu na fenomén invence tradic jako takový.

Navrhuji práci k obhajobě a doporučuji její hodnocení známkou jedna (17 bodů).

19.10.2009

Vedoucí práce

Radovan Haluzík

Katedra obecné antropologie, FHS